

Giscorrectie in Nederland en Vlaanderen

Bij de scoring van meerkeuzetentamens wordt veelal een giscorrectie toegepast. In Nederland gaat dat gewoonlijk als volgt.¹ Gesteld dat het tentamen 90 driekeuzevragen omvat. Bij dit vraagtype is de giskans 33%. Met een beetje geluk zal een onvoorbereide student die telkens blind een antwoord prikt, 30 vragen scoren. Gesteld vervolgens dat men van studenten verlangt dat ze 55% van de stof perfect beheersen. Om voor de giskans te corrigeren, introduceert men dan als zakslaagcesuur dat studenten minimaal 63 vragen $\{30 + 0,55 \times (90-30)\}$ goed moeten beantwoorden. Dus 63 vragen in plaats van de vijftig $\{0,55 \times 90\}$ die ze zonder giscorrectie hadden moeten scoren. Deze regel is verdedigbaar, als aan twee voorwaarden voldaan is: a) studenten krijgen genoeg tijd om alle vragen te beantwoorden en b) iedere student beantwoordt alle tentamenvragen, ook al moet hij of zij er maar een slag naar slaan. Studenten die vragen overslaan omdat ze het antwoord niet weten, doen zichzelf tekort. De gekozen zakslaagcesuur is immers gebaseerd op de vooronderstelling dat zij zich niet de kans laten ontgaan door puur geluk het goede antwoord te raden.

Dat is dan ook de kritiek van Martin Valcke, hoogleraar Onderwijskunde in Gent (Klasse 9/10/'13).² Studenten die tentamenvragen uit eerlijkheid onbeantwoord laten, worden gedupeerd. En vanuit de onderwijsethiek kan men daaraan toevoegen dat zij door dergelijke giscorrectie tot oneerlijk handelen worden aangezet. Van (aanstaande) professionals mag immers worden verwacht dat ze niet gokken of bluffen, maar er eerlijk voor uitkomen als hun kennis tekortschiet.

Valcke richt zijn kritiek overigens met name op de giscorrectieprocedure die men in Vlaanderen pleegt te hanteren. Om deze te beschrijven, gaan we wederom van een tentamen met 90 driekeuzevragen en een beheersingsnorm van 55% uit. Men tracht gokken welbewust tegen te gaan door onderscheid te maken tussen drie soorten antwoorden: het goede antwoord, een fout antwoord en geen antwoord.

In principe is de Vlaamse student reeds bij vijftig goede antwoorden geslaagd, maar op het aantal goede antwoorden wordt een giscorrectie op basis van het aantal foute antwoorden in mindering gebracht: elk fout antwoord levert een halve strafpunt op. Dus bij 63 goede en 27 foute antwoorden is de student gezakt, maar bij 55 goede en tien foute antwoorden is hij of zij op het nippertje geslaagd (waar de overige 25 tentamenvragen onbeantwoord zijn gebleven).

Op het eerste gezicht is deze procedure van giscorrectie sympathiek omdat onprofessioneel gokgedrag enigszins wordt tegengegaan. Maar zoals Koen de Naeghel (2013) met wiskundige formules demonstreert, noodt de procedure tot een andere vorm van onprofessioneel gedrag: optimalisering van de mix van gegokte (en dus soms foute) antwoorden enerzijds en onbeantwoorde tentamenvragen anderzijds.³ De procedure noodt tot 'playing the system'. Calculerende bluffers en gokkers worden bevoordeeld boven eerlijke en vreesachtige studenten. Dat is wat Ellen Lesage en Martin Valcke gevonden hebben in hun empirisch onderzoek onder Gentse studenten. Als Valcke moest kiezen, vindt hij de Nederlandse procedure van giscorrectie (Standard Setting) beter dan de Vlaamse procedure (Negative Marking), zo zegt hij in het tijdschrift Klasse (9/10/2013).²

Het Gentse onderzoek is uitgemond in twee (nog ongepubliceerde) rapportages. In de eerste plaats hebben Lesage en Valcke (samen met Elien Sabbe) een reviewartikel geschreven, inmiddels geaccepteerd door de redactie van *Studies in Educational Evaluation*, over de verschillende methoden die in omloop zijn voor het scoren van meerkeuzetentamens.⁴ En in de tweede plaats hebben ze een artikel (of paper?) geschreven waarin ze de opzet en resultaten van hun studentenonderzoek rapporteren.⁵

Wes Holleman

weblog onderwijs 13-10-2013

<http://www.onderwijsethiek.nl>

¹ <http://www.openuniversiteit.nl/Docs/OJH/tentamenprocedures%202012-2013.pdf>

<http://vraagantwoord.ou.nl/privatedata/docs/Diversen%20cesuren%20tentamens.pdf>

² <http://www.klasse.be/leraren/38130/giscorrectie-benadeelt-eerlijke-studenten> (9/10/2013)

³ <http://www.freewebs.com/koendenaeghel/giscorrectie.pdf> (2013). Men zij erop bedacht dat De Naeghel in zijn artikel van een 50%-norm uitgaat, wat het verlangde beheersingsniveau van de stof betreft.

⁴ Lesage E., Sabbe E. & Valcke M. (2013?). Scoring Methods for Multiple Choice Assessment in Higher Education - Is it still a matter of Number Right Scoring or Negative Marking? *Studies in Educational Evaluation* (Accepted). Zie: http://users.ugent.be/~pdeprez/Onderwijsraad/8.1_MC_review_artikel_DRAFT.pdf (download 10/10/2013).

⁵ Lesage E. and Valcke M. (2013). The Effect of Guessing Tendency on Student Performance: A Comparative Study between Negative Marking, Number Right Scoring, Standard Setting and Retrospective Correction for Guessing. Zie: http://users.ugent.be/~pdeprez/Onderwijsraad/8.4_The_Effect_of_Guessing_Tendency_on_Student_Performance1.pdf (download 10/10/2013).